

UZASADNIENIE

DLA PRZYJĘTEJ

*Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju
Publicznego Transportu Zbiorowego
dla Województwa Wielkopolskiego*

Poznań, grudzień 2020 r.

1. WPROWADZENIE

Uzasadnienie do przyjętego dokumentu prezentuje wpływ udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu na ostateczny kształt przyjętej *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego*.

Uzasadnienie do przyjętego dokumentu opracowane zostało w celu realizacji wymogu wskazanego w:

- art. 42 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2020.283 t.j), stanowiącego o dołączaniu do przyjętego dokumentu uzasadnienia;
- art. 43 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowiącego o podawaniu do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu i o możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem i podsumowaniem.

Niniejsze uzasadnienie zawiera informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

2. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OPRACOWYWANIU DOKUMENTU

Aktualizacja Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego jest dokumentem planistycznym, określającym kluczowe cele i kierunki rozwoju publicznego transportu zbiorowego, realizowanego na terenie województwa wielkopolskiego. *Aktualizacja PTWW* dotyczy sieci i połączeń kolejowych wraz z aktualizacją ruchu indywidualnego (za Generalnym Pomiarom Ruchu GPR 2015), jako podstawą do kalibracji modelu. *Aktualizacja* dokumentu dotyczy infrastruktury kolejowej tj. stanu zaawansowania prac nad rewitalizacją i wznowieniem połączeń kolejowych.

W celu dostosowania dokumentu do innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu regionalnym, krajowym, jak i międzynarodowym przyjęto w *Aktualizacji PTWW* koniec zakresu czasowego obowiązywania z 2025 r. na 2030 r. Przyjęto horyzont czasowy zbieżny m.in. ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, jak również nową perspektywą finansową UE na lata 2021-2027 (w której rok 2029 stanowi koniec możliwości wydatkowania zaplanowanych środków finansowych).

W *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego* zostały dokonane zmiany w następujących obszarach, które uległy w ostatnich pięciu latach (obowiązująca do czasu nowego Planu (...) Uchwała nr XI/307/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego) największym zmianom w stosunku do dokumentu podjętego w roku 2015. W szczególności niniejszy dokument wprowadza:

1. Zmianę końca zakresu czasowego obowiązywania PTWW z 2025 r. na 2030 r.

2. Zmiany w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego („PTZ”) dotyczące funkcjonowania i stopniowego rozszerzania działania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej („PKM”) oraz wprowadzenia i również stopniowego rozszerzania zakresu funkcjonowania biletu okresowego Bus – Tramwaj – Kolej („BTK”).
3. Zmiany infrastrukturalne związane z perspektywą do 2030 r., w szczególności plany inwestycyjne i organizacyjne na szczeblu regionalnym.
4. Zmiany w zakresie sieci komunikacyjnej, na której jest planowane wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej w transporcie kolejowym.
5. Finansowanie usług przewozowych w perspektywie do 2030 roku.
6. Analizę nowych trendów/wydarzeń/szans/zagrożeń.
7. Dodatkowe, wydane po 2015 r., akty prawne i dokumenty wpływające na PTZ w województwie wielkopolskim.

Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana została do *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego (w skrócie: PTWW)*, przyjętego przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w 2015 r. i stanowi ona istotny element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Aktualizacja PTWW ma na celu wypracowanie spójnego i użytecznego dla mieszkańców województwa wielkopolskiego programu rozwoju publicznego transportu zbiorowego w perspektywie do 2030 roku. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jak i sama Prognoza, mają na celu wyeliminowanie – na jak najwcześniejszym etapie – takich propozycji rozwojowych, których realizacja może doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska oraz wpłynąć na jakość życia i zdrowia ludzi.

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do włączenia problematyki ochrony środowiska w proces przygotowania i przyjmowania *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego*. Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez określenie czy zapisy dokumentu uwzględniają i zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie bioróżnorodności i nie naruszają zasady zrównoważonego rozwoju. Prognoza oddziaływania na środowisko ma na uwadze ocenę środowiskowych skutków realizacji projektowanego dokumentu oraz weryfikację, czy przyjęte rozwiązania w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została zgodnie z wytycznymi wynikającym z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2020 poz. 283).

W grudniu 2019 r. uzgodniony został zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego* (pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu nr WOO-III.411.474.2019.AM.1 z dnia 19.12.2019 r. i pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr DN-NS.9011.1557.2019 z dnia 9.12.2019r.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, uzgadniając pełen zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie, zwrócił szczególną uwagę na to, aby:

- w prognozie określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektu **Aktualizacji Planu**, tzn. ocenić wpływ planowanych przedsięwzięć na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu **Aktualizacji Planu**, należy przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. W przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W prognozie należy przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu dokumentu.
- w prognozie, określając aktualny stan powietrza w strefach wyznaczonych w województwie wielkopolskim na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914), uwzględnić informacje dostępne na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, w tym w opublikowanej „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2018”. W prognozie należy uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P”, przyjętym uchwałą Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 5320).
- w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie ochrony powietrza na obszarze objętym projektem **Aktualizacji Planu**. W prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, w prognozie należy zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na powietrze, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.
- w prognozie określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu **Aktualizacji Planu** na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie należy również przeanalizować w jaki sposób przewidywane zmiany klimatu (mikroklimatu) wpłyną na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektu **Aktualizacji Planu** na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl). Należy uwzględnić możliwość realizacji działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, uwzględniających m.in. ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

- w prognozie określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu **Aktualizacji Planu** na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).
- wskazać jednolite części wód (JCW), w granicach których położony jest obszar objęty projektem Aktualizacji Planu oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu Aktualizacji Planu na jednolite części wód.
- w prognozie wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektu **Aktualizacji Planu** może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. przez Prezesa Rady Ministrów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967).
- zapisać odpowiednie zapisy dotyczące lokalizacji obszaru opracowania w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych. Przeanalizować zgodność ustaleń projektu dokumentu z przepisami dotyczącymi stref ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenach ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenach ochrony pośredniej.
- opisać warunki hydrogeologiczne oraz przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu dokumentu na środowisko gruntowo-wodne. Określić zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem.
- uwzględnić występowanie obszarów chronionych na terenie województwa wielkopolskiego na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, użytków ekologicznych, pomników przyrody oraz chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.
- w prognozie ocenić walory przyrodnicze obszaru opracowania, w szczególności wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.
- w prognozie określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu **Aktualizacji Planu** na rośliny, grzyby i zwierzęta (w tym na gatunki chronione) oraz na różnorodność biologiczną, a także na ww. obszary chronione. Przeanalizować

wpływ realizacji ustaleń dokumentu na główne tendencje w zakresie zmiany klimatu i różnorodności biologicznej oraz wpływające na nie czynniki. W prognozie należy także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na rośliny, grzyby i zwierzęta (w tym na gatunki chronione) oraz na różnorodność biologiczną, a także na ww. obszary chronione, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu *Aktualizacji Planu*.

Z kolei Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zwrócił szczególną uwagę na to, aby prognoza oddziaływania na środowisko była wykonana ze szczególnym uwzględnieniem:

- analizy i oceny istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
- analizy i oceny stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
- oceny i analizy istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych, z uwzględnieniem oddziaływania na zdrowie i życie ludzi.
- analizy i oceny przewidywanego znaczącego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi (w tym oddziaływanie: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne, negatywne).
- przedstawienia rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na ludzi.
- przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w dokumencie, ze wskazaniem i uzasadnieniem wyboru.

W dniu 14.10.2020 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał pozytywną opinię do projektu *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (pismo nr DN-NS.9011.1557.2019).

W dniu 29.10.2020 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wydał pozytywną opinię do projektu *Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (pismo nr WOO-III.410.527.2020.AM.1). W piśmie nr WOO-III.410.527.2020.AM.1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wskazał pewne braki i uchybienia, które nie miały wpływu na końcową opinię, a które w pełnym zakresie zostały do niniejszego dokumentu wprowadzone.

Działając na podstawie art. 39 ust. 1, art. 40 i art. 54 ust. 2 w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.) Marszałek Województwa zawiadomił o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Aktualizacji*

Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego.

Poinformował jednocześnie, że uwagi lub wnioski do dokumentów można było składać w terminie od 05.10.2020 r. do 30.10.2020 r., w formach:

1. pisemnej na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Departament Transportu, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań;
2. pisemnej poprzez złożenie w Biurze Podawczym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań;
3. za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres e-mail: ptww-aktualizacja@umww.pl.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego poinformował również, że uwagi lub wnioski powinny zawierać dane zgłaszającego. Uwagi i wnioski złożone po upływie ww. terminu pozostawi się bez rozpatrzenia. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków był Marszałek Województwa Wielkopolskiego.

Wobec konieczności dokonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Marszałek Województwa Wielkopolskiego przedstawił projekt ***Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego*** Komisjom Sejmikowym Województwa Wielkopolskiego (posiedzenie Komisji Planowania Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej oraz posiedzenie Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej - oba posiedzenia w dniu 16 listopada 2020r.) oraz Sejmikowi Województwa Wielkopolskiego do uchwalenia.

Aktualizacja Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego została uchwalona przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 30 listopada 2020 r. uchwałą nr XXIV/451/20.

3. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI - SPOSÓB WZIĘCIA POD UWAGĘ I ZAKRES UWZGLĘDNIENIA W AKTUALIZACJI PLANU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Działając na podstawie art. 39 ust. 1, art. 40 i art. 54 ust. 2 w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.) Marszałek Województwa zawiadomił o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu ***Aktualizacji Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego*** (BIP UMWW, Gazeta Wyborcza wydanie sobota/niedziela, 3-4 października 2020 r.).

Marszałek Województwa Wielkopolskiego poinformował w ogłoszeniu, że uwagi lub wnioski do dokumentów można było składać w terminie od 05.10.2020 r. do 30.10.2020 r., w następujących formach:

1. pisemnej na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Departament Transportu, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań;
2. pisemnej poprzez złożenie w Biurze Podawczym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań;

3. za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres e-mail: ptww-aktualizacja@umww.pl.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego poinformował również, że uwagi lub wnioski powinny zawierać dane zgłaszającego. Uwagi i wnioski złożone po upływie ww. terminu pozostawi się bez rozpatrzenia. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Marszałek Województwa Wielkopolskiego. Do projektu dokumentu i prognozy oddziaływania na środowisko nie złożono żadnych uwag i wniosków.

Aktualizacja Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego uzyskała uzgodnienia województw ościennych, o które Marszałek Województwa Wielkopolskiego wystąpił do tych województw pismem z dnia 31.08.2020r. (znak sprawy DT-I.8050.4.2019). Dokument uzgodniły: województwo lubuskie (bez uwag), opolskie (bez uwag), kujawsko – pomorskie (bez uwag), pomorskie (bez uwag), zachodniopomorskie (z dodatkowymi wnioskami), łódzkie (z uwagami i wnioskami).

Aktualizacja Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego została pozytywnie zaopiniowana (z uwagami) przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego w Warszawie (pismo z dnia 22 września 2020r., nr sprawy DPP-WROP.720.3.2020.2.MP).